

El paratge natural de la Canal, on vol instal·lar-se l'empresa d'olives La Española, acull l'aqüífer del Molinar, el més important d'Alcoi i que podria

Ocupació o medi ambient. Aquest és el dilema que assetja l'Ajuntament d'Alcoi per les condicions que imposa l'empresa La Española per a conservar la producció a la ciutat i no abandonar la població que la va veure nàixer l'any 1941.

La polèmica suscitada amb l'empresa es va desencadenar ja fa alguns mesos, després que s'escampara el rumor del seu possible trasllat a Sevilla, amb l'objectiu d'agrupar-hi la producció. Paral·lelament, però, l'empresa es va afanyar a oferir-hi una alternativa: traslladar les seues fàbriques a la zona de la Canal i més concretament a uns terrenys propietat del seu soci majoritari, Alfredo Alberola. Aquests terrenys són a tocar de l'aqüífer del Molinar, la principal font d'abastiment d'Alcoi, molt pròxima al Parc Natural de la Font Roja i a jaciments ibers com ara les coves de la

Ocupació o medi ambient, aquesta és la qüestió

Ara fa vuit mesos la fàbrica d'olives La Española, de les més arrelades a Alcoi, va anunciar que abandonava la ciutat perquè es trobava "logísticament constreta". Això sí, va deixar una porta oberta: instal·lar-se a la Canal, l'entorn natural que acull el principal aqüífer de la ciutat i que podria contaminar-se. La polèmica és a taula.

veure's amenaçat en cas que la zona s'industrialitzara. Fa mesos que la comarca assisteix a un conflicte d'interessos que encara no s'ha resolt.

Sarga, patrimoni de la humanitat per la UNESCO que conserven unes pintures rupestres d'alt valor cultural.

Davant la indecisió manifesta de l'Ajuntament per a resoldre aquest conflicte, l'empresa va oficialitzar el novembre del 2012 el seu trasllat a Sevilla, mitjançant un comunicat en què argumentava que la zona ocupada actualment estava "constreta", cosa que limitava les seues "possibilitats de creixement" i que s'afegia als "problemes logístics propis d'una fàbrica que està en el nucli urbà d'una població". L'altra raó que esgrimia la propietat era la intenció d'agrupar totes les empreses del grup La Española Alimentaria Alcoyana en un mateix lloc.

Després d'aquest anunci, l'equip de govern municipal –integrat aleshores pel PSPV-PSOE, EUPV i Compromís, i ara només pels dos primers– va con-

jurar-se per tal d'evitar la marxa de la mítica empresa agroalimentària i va posar damunt la taula tot d'alternatives a la Canal. L'Ajuntament pretenia evitar la possible contaminació de l'aqüífer i l'impacte paisatgístic consegüent, i la Generalitat Valenciana, de la seua banda, tampoc no es va quedar plegada de braços. Alberto Fabra no volia ni sentir a parlar que una empresa tan important, reconeguda internacionalment, emigrara del País Valencià en plena crisi econòmica. El canvi de tendència que proclama com a president hauria quedat en evidència, si més no a la comarca.

Entre dues aigües. El problema de la ubicació proposada per La Española rau en l'ús de l'aigua per a l'elaboració de les olives. Una aigua que provindria de l'aqüífer del Molinar, que abasteix –en un 75%– la ciutat del riu Serpis. La

principal font de subministrament hídric quedaria contaminada, segons denunciaren els grups polítics contraris a aquesta operació i el grup ecologista La Carrasca, units a la plataforma Salvem el Molinar, que lluita de fa 12 anys contra els successius intents d'urbanitzar la zona. El PP, que va governar Alcoi del 2000 al 2011, sempre els ha tingut enfront.

Júlia Moltó, de Salvem el Molinar, no sols afirma que l'aqüífer "és la principal font d'aigua d'Alcoi", sinó que "tota l'aigua del poble depèn de la preservació del Molinar". La plataforma qüestiona que l'empresa pugui comprometre's a no fer-hi abocaments si finalment s'hi instal·la, i alerta que "jugar-nos el nostre futur posant en perill l'aqüífer és una cosa del tot inassumible".

Els ecologistes fonamenten la seua posició en un informe que l'Ajuntament d'Alcoi va encarregar el 2001 –en temps

MOISÉS PÉREZ

MOISÉS PÉREZ

A l'esquerra, Tirs Llorenç i Júlia Moltó, de Salvem el Molinar; al centre, Fernando Pastor, portaveu del PP al consistori alcoià, i a la dreta, Lluís Torró,

del PP– a fi de comprovar l'impacte de possibles projectes empresarials o urbanístics a la Canal. L'informe, anomenat "Gea21", "descartava qualsevol mena d'activitat industrial a la zona pels molts riscos que comportaria, i en concretava algunes, com ara les de maquinària, cosmètica i agroalimentació, tot just les que La Española vol traslladar-hi", explica Tirs Llorenç, un destacat membre de la plataforma. "L'aigua del Molinar és insubstituïble per a Alcoi. Els altres pous no garanteixen ni de lluny el subministrament. Estem parlant a la fi de l'aigua potable o no", sentència Llorenç.

Lluís Torró, diputat alcoià d'Esquerra Unida a les Corts Valencianes, coincideix que "la potencialitat de contaminació de l'àrea de la Canal és elevada, fonamentalment perquè es tracta d'un lloc tancat, amb una sola eixida al riu Molinar". Torró avisa que "és una zona de caràcter càrstic, l'aigua es filtra molt ràpidament i això complica qualsevol alternativa teòrica al fet que les activi-

tats que s'instal·len allí no comporten riscos".

Per un altre cantó, Álvaro Soler, conseller delegat de Multiscan Technologies, una empresa filial de La Española, afirma que "avui dia podem aconseguir perfectament l'abocament zero". En una reunió amb els grups polítics d'Alcoi, Soler s'hi va comprometre i va detallar el mecanisme que ho permetria, basat en la depuració. L'empresa agroalimentària va presentar un sistema de destil·lació i d'evaporació que eliminaria la salinitat acumulada a l'aigua, resultant de la utilització de salmorra dins del procés de producció de les olives i que s'utilitza per a la seua conservació.

La Española garanteix que, una volta hi haja un percentatge determinat de concentració de salmorra, una empresa especialitzada s'ocuparà de retirar-la a una planta depuradora gràcies a un sistema de filtracions, amb el qual s'eliminarien per complet aquestes restes biològiques, cosa que farà que l'aigua –en principi contaminada– pugui reutilitzar-se. L'empresa diu que fa servir aquest mecanisme des de fa set anys a les seves instal·lacions de Sevilla i no admet cap altra alternativa. "Assentar-nos a la Canal ens dona una avantatge competitiu, perquè els terrenys ja són nostres", rebla Soler.

Fernando Pastor, portaveu del PP al consistori i obertament posicionat a

favor del projecte de La Española, està convençut que es garantirà l'abocament zero ja que, segons declara, "l'empresa va assegurar que això no era cap quimera". "Trobe incoherent la negativa de l'Ajuntament d'Alcoi i de l'esquerra alcoiana en general", remata, perquè "res no indica que una activitat industrial i un parc natural siguin incompatibles, és una cosa ben usual al món occidental".

Amb tot, tant els grups polítics clarament en contra del projecte –Compromís i Esquerra Unida– com els ecologistes van més lluny. Lluís Torró, per exemple, no té gens clar que l'empresa vulga marxar, sinó que hi veu un "pelotazo urbanístic". El diputat d'EUPV argumenta que "els terrenys són propietat del soci majoritari de La Española, Alfredo Alberola; però, en canvi, l'informe que elabora l'empresa sobre la seua instal·lació a la Canal assenyalava que l'empresa li'n pagarà vora 11 milions d'euros".

Per a Torró, tot plegat no és "conjuntural". "Hi ha precedents com el del PAI de Xirillent, on Alberola va aconseguir que el Consell li subvencionara l'aigua creant un dipòsit al barri de Batoí", diu. "L'informe de La Española parla d'un projecte exclusivament urbanístic, no empresarial", afegix, "i tampoc no es comptabilitza el cost de la maquinària ni el de la depuració, només el de la construcció... Alberola anhela que li

**La Española
no contempla
cap més indret
on ubicar-se que
no siga la Canal**

diputat alcoià de les Corts valencianes en representació d'Esquerra Unida.

requalifiquen els terrenys i, si després no hi instal·la La Española, ja tindrà via lliure per a fer-hi un camp de golf o una urbanització". El popular Fernando Pastor, per contra, recorda que "Alberola ha renunciat per escrit a la requalificació urbanística dels terrenys".

La intervenció del Consell. Davant la negativa inicial del consistori alcoià a la pretensió de La Española, l'amenaça de l'empresa obligava el Consell a actuar. La solució de la Generalitat preveia declarar el projecte de trasllat de La Española als terrenys de la Canal com d'Actuació Territorial Estratègica (ATE). Lluís Torró denuncia que l'ATE significa "una invasió de competències, ni que siga legal", reivindica que la decisió hauria de ser compartida entre la ciutat d'Alcoi i el Consell i denuncia que "li roben a Alcoi les seues competències urbanístiques". La suposada supramunicipalitat del projecte de La Española, batejat com Alcoiinova, ha permès que siga declarat d'Actuació Territorial Estratègica.

De fet, l'Ajuntament d'Alcoi va estudiar la presentació d'un recurs contenciós administratiu contra el projecte de l'ATE, però no va continuar endavant després que Compromís eixira del govern local. La seua abstenció al plenari va causar estupor a Salvem el Molinar, perquè Compromís sempre s'havia ma-

nifestat contrari al projecte i alguns dels seus membres fins i tot havien format part de la plataforma. "Em va sorprendre moltíssim aquest canvi d'actitud", es limita a dir Torró. El portaveu del PP, però, el va veure "molt raonable". Compromís va motivar el seu vot neutral per la manca d'informació de què disposava —fora del govern com són— però va votar favorablement a la presentació del recurs durant el plenari de dilluns passat, 22 de juliol, quan el bipartit va sotmetre de nou a votació aquesta proposta com a conseqüència d'un recurs de reposició.

Rafa Carbonell, que el 9 de juliol va dimitir com a regidor i portaveu de Compromís per motius personals, va anunciar abans de renunciar a la seua acta al consistori que Compromís votaria a favor de la presentació del recurs sempre que l'Ajuntament es manifestara clarament en contra del projecte d'Alcoiinova a la Canal.

Aquest anunci va caure com una autèntica bomba, perquè EUPV mai no ha vacil·lat i s'ha pronunciat obertament en contra del projecte, però no ha passat igual amb el partit que més regidors té i que ostenta l'alcaldia, el PSPV-PSOE. En tot aquest temps, el primer edil alcoià, Toni Francés, ha optat per mantenir una actitud prudent, contrària al projecte si aquest podia resultar contaminant, però sempre de manera tèbia.

El popular Fernando Pastor destaca

que "el PSOE és ostatge del seu pacte de govern amb Esquerra Unida" i que els socialistes "no poden dir què pensen sobre el projecte, que no s'adiu gens a allò que proclamen en públic". Segons Pastor, "si el PSOE diguera el que pensa, s'enfrontaria al dogma de l'esquerra alcoiana, que separa en una línia imaginària els grups polítics alcoians: a la dreta, els qui donen suport al projecte, i a l'esquerra, els qui s'hi oposen".

El PSPV-PSOE compta set regidors, i Esquerra Unida, dos. Compromís en té cinc, i el PP, que en tenia 11, ara en disposa de només nou. L'ex-alcaldede Jordi Sedano i el també zaplanista Mario Santacreu han passat al grup mixt. Comptat i debatut, la situació del consistori és complexa i delicada. El bipartit governa en minoria i necessita la complicitat de Compromís per a aprovar els seus projectes, a causa de l'oposició continuada del PP.

Un plenari clau. Com ha quedat dit, el 22 de juliol va celebrar-se el plenari en què es decidiria aprovar el contenciós administratiu contra el Consell. Aquesta vegada Compromís no s'abstindria i hi votaria a favor després que "es parlara amb la plataforma Salvem", indica el nou portaveu de la formació, David Abad. Una abstenció que Abad justifica "perquè el contenciós era un sol aspecte formal i no anava al fons de la qüestió, i per la manca d'informació en eixir del govern", ja que "la posició de Compromís està rotundament en contra del projecte de la Canal pels informes sobre la contaminació de l'aquífer", defensa el coordinador comarcal de Compromís i alcalde de Muro del Comtat, Rafa Climent.

Arran de la rectificació de Compromís, al plenari es va aprovar el contenciós amb els vots a favor del PSPV-PSOE, Compromís i EUPV, amb la negativa del PP i els no adscrits. Un contenciós que justificava el regidor d'Urbanisme d'Alcoi del PSPV-PSOE, Natxo Gómez, així: "No permetrem cap actuació que pose en perill l'aquífer del Molinar, perquè cal recordar que abocament zero no vol dir risc zero", defensant la competència d'actuació de l'Ajuntament en el tema i que el Consell no tinga la capacitat única de decisió sobre el projecte d'Alcoiinova. Contenciós administratiu que encara pot veure's invalidat ja que a

MOISÈS PÉREZ

JORDI SILVESTRE

Dalt, les dependències actuals de La Española, al nucli urbà d'Alcoi. A sota, l'espai natural a què pretenen traslladar-se, on ara mateix fins i tot hi ha camps de blat.

última hora del plenari la multinacional agroalimentària demanava la suspensió de la votació al·legant “indefensió”. Això no obstant, sí que es va realitzar.

Malgrat tot, la bomba política encara havia d'arribar. La moció presentada per Salvem el Molinar buscava un acord perquè s'adoptaren totes les mesures legals per a impedir el projecte de La Española a la Canal, a més d'insistir a oferir ubicacions alternatives i fer tot el possible per ajornar el projecte fins que no s'obtinguera la sentència sobre el contenciós aprovat. Aquesta últim punt, per a Compromís, era condició *sine quan non* per a votar a favor del

contenciós. Condicionament que, pel fet de votar-se amb posterioritat, mancava d'utilitat, ja que en la votació es produí el terratrèmol polític a Alcoi: el PSPV-PSOE s'abstenia en la moció. Aquesta posició, la justificava el seu

La moció va dinamitar la situació política i deixa el pacte de govern en l'aire

regidor d'urbanisme, Natxo Gómez, dient que “no és el moment de demanar suspensions cautelars ni per a aquestes qüestions”.

Aquest fet consumava el trencament de l'acord de govern entre el PSPV-PSOE i EUPV, encara que el tinent d'alcalde i portaveu d'EUPV al consistori, Paco Agulló, afirmava que “el fet que el PSOE done suport al contenciós s'ajusta al pacte. Amb les coses que estan passant, pensem que no és positiu deixar el govern. Ho farem si veiem que no som útils”. Malgrat les paraules del portaveu d'Esquerra Unida, el compte de Twitter de la formació d'esquerra no deixava cap dubte: “Som 2 contra 23”, de manera que mostrava les noves reticències amb el seu soci de govern, el PSPV-PSOE i amb la resta de grups polítics. La situació política a Alcoi queda més tocada que mai i amb una esquerra dividida per les disputes entre les distintes formacions.

Importància econòmica. Tot i no ser una zona especialment abundant en oliveres, l'Alcoià –i més concretament Alcoi– ha esdevingut la capital de l'oliva. Grans empreses de tractament i envasament van arrelar-hi amb força des de començament del segle passat. De totes, La Española és l'empresa líder en venda, distribució i producció d'olives a Espanya, amb unes vendes de 80 milions d'euros al 2011. A la seua planta d'Alcoi disposa de 190 treballadors, i segons el vice-president de la Generalitat, José Ciscar, la creació del complex industrial que exigeix l'empresa comportaria la generació d'uns 750 llocs de treball més.

Segons el govern valencià, el projecte AlcoiInnova pretén crear un parc empresarial tecnològic on no sols s'instal·larien les empreses del grup La Española, sinó que també s'obriria a inversions i projectes empresarials de la comarca i de la resta del País Valencià. Els populars hi preveuen un focus molt important de creació de llocs de treball, tant de directes com d'indirectes. Els partits progressistes, en canvi, no ho tenen tan clar. Sigui com sigui, ocupació o medi ambient, aquesta és la qüestió que ha de dilucidar Alcoi.

Moisés Pérez Pascual